ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ
ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ І АДМІНІСТРУВАННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з навчально-виховної роботи
_____ Галина ЄВСЄЄВА
«02» 09 2021 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Глобалізація та цивілізаційні виклики

спеціальність 051 «Економіка»
(шифр і назва спеціальності)
освітньо-наукова програма «Економіка»
(назва освітньої програми)
освітній ступень доктор філософії
(ступень)
форма навчання денна
(денна, заочна, вечірня)
розробник Вероніка ЧАЛА, Юлія ОРЛОВСЬКА
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Глобалізація та цивілізаційні виклики» складена відповідно до освітньої програми підготовки аспірантів «Економіка» за спеціальністю 051 «Економіка», в межах якої здобувачі отримують знання щодо основних етапів становлення цивілізаційного світу та вивчають проблеми та основні тенденції сучасного цивілізаційного розвитку, уявлення про формування майбутнього світоустрою в аспекті світових глобалізаційних процесів та моделювання цивілізаційного проекту України в ньому.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
				IV
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3		90
Аудиторні заняття, у т.ч:	**30**			**30**
лекції	16			16
лабораторні роботи	-			-
практичні заняття	14			14
Самостійна робота, у т.ч:	**60**			**60**
підготовка до аудиторних занять	14			14
підготовка до контрольних заходів	8			8
виконання курсового проекту або роботи	-			-
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	38			38
Форма підсумкового контролю				**залік**

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: оволодіння теоретичними знаннями та практичними аспектами сучасних трансформацій у глобальному поліцівілізаційному світі та викликів, яке вони несуть для гео-економічного, технологічного та суспільного устрою окремих держав та людства в цілому.

Завдання дисципліни: узагальнення теоретичних засад формування сучасної глобальної цивілізації, розуміння основних тенденцій та напрямків її еволюції в ретроспективному та перспективному планах; визначення світ-системної моделі організації економічного глобалізму, цивілізаційних вимірів міжнародних стратегій розвитку держав та їх об'єднань, детермінація перспективного проекту цивілізаційного розвитку України.

Пререквізити дисципліни. Для вивчення дисципліни необхідні компетентності, що сформувалися під час засвоєння освітньої програми бакалавра, а саме знання з курсів «Соціологія», «Сучасна економічна глобалізація», «Глобалізація та регіоналізація», «Міжнародні стратегії економічного розвитку», а також курсів освітньої програми доктора філософії «Філософія науки» та «Сучасні проблеми міжнародної та національної економіки».

Постреквізити дисципліни. набуті знання та вміння з дисципліни становитимуть фундамент для подальшої науково-педагогічної діяльності здобувача освіти.

Компетентності.

- Здатність використовувати цивілізаційний підхід при дослідженні соціально-економічних об'єктів;
- Обізнаність щодо особливостей розвитку глобальних економічних процесів у контексті сучасних цивілізаційних концепцій; цивілізаційних аспектів стратегій глобального економічного лідерства, вірогідних сценаріїв розвитку поліцивілізаційного економічного глобалізму та України в ньому.

- **Методи навчання:** пояснювально-ілюстративні, проблемного викладу, дослідницькі, стимулювання й мотивації, інструктивно-практичні, використання інтерактивних, відкритих та проблемних лекцій, семінарів і круглих столів, використання кейс-методів, практичні (практична робота, ділові ігри, вирішення задач та ін.)

. **Форми навчання:** колективна, групова та індивідуальна; аудиторна, позааудиторна.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Цивілізаційні виклики сучасного етапу глобалізації					
Глобалізація та формування глобальної цивілізації	4	2	-	-	2
Історія та сьогодення цивілізацій	16	2	4	-	10
Теорії динаміки локальних та вертикальних цивілізацій	24	2	2	-	20
Майбутнє цивілізацій на геоекономічної арені	12	2	2	-	8
Разом за змістовим модулем 1	**56**	**8**	**8**	-	**40**
Змістовий модуль 2. Україна в процесі цивілізаційного вибору					
Цивілізаційна типологізація України	8	2	2	-	4
Становлення цивілізаційного проекту України	12	4	2		6
Перспективи цивілізаційного розвитку України	14	2	2	-	10
Разом за змістовим модулем 2	**34**	**8**	**6**	**-**	**20**
Усього годин	**90**	**16**	**14**	**-**	**60**

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Глобалізація та формування глобальної цивілізації	2
2	Історія та сьогодення цивілізацій	2
3	Теорії динаміки локальних та вертикальних цивілізацій	2
4	Майбутнє цивілізацій на геоекономічної арені	2
5	Цивілізаційна типологізація України	2
6,7	Становлення цивілізаційного проекту України	4
8	Перспективи цивілізаційного розвитку України	2
	Усього годин	**16**

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Взаємовплив розвитку світових та локальних цивілізації.	2
2	Зміщення балансу та новий порядок цивілізацій	2
3	Взаємодія у поліцивілізаційному світі у ретроспективі	2
4	Сценарії розвитку цивілізацій в глобальному масштабі	2
5	Суперечливість цивілізаційного вибору в суспільстві	2
7	Загрози цивілізаційного розвитку України	2
	Усього годин	**14**

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
Підготовка до аудиторних занять	14
Підготовка до контрольних заходів	8
Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	38
• Етапи становлення та розгортання економічного глобалізму	8
• Теорія цивілізаційного розвитку Тойнбі, Тоффлера, мегатенденцій Дж. Несбіта та П. Абурдена.	22
• Бібліографічний огляд вітчизняних наукових робіт щодо цивілізаційних аспектів розвитку України	8
Виконання курсового проекту чи роботи	-
Усього годин	**60**

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі методи контролю: усний та письмовий, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи публічного адміністрування

Максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка змістового модуля 2 складається із:

- роботи студента на практичних заняттях (1 практичне заняття – 2 бали) – максимальна кількість – 8 балів;

-контрольної роботи (максимальна кількість балів – 92 б).

Контрольна робота складається з 26 тестових завдань.

Під час виконання тестів студент отримує по 4 бали за правильну відповідь на кожне з перших 20 питань, по 2 за правильну відповідь на питання 21-26 (максимальна кількість балів 92 бали), неправильна відповідь – 0 балів.

Змістовий модуль 2. Вплив публічного адміністрування на соціально-економічну систему.

Максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка змістового модуля 1 складається із:

- роботи студента на практичних заняттях (1 практичне заняття – 2 бали) – максимальна кількість – 6 балів;

- контрольної роботи (максимальна кількість балів – 94 б).

Контрольна робота складається з 24 тестових завдань.

Під час виконання тестів студент отримує по 4 бали за правильну відповідь на кожне з перших 22 питань та 3 балів за правильну відповідь на питання 23-24 (максимальна кількість балів 93 бали), неправильна відповідь – 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Глобалізація та цивілізаційні виклики» визначається як середньоарифметична за змістовим модулем 1 та змістовим модулем 2.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і здобувача освіти , прозорість оцінювання, інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії. Здобувачі мають дотримуватися правил поведінки на заняттях згідно Статуту Академії. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Порядок зарахування пропущених занять: пропуски занять реєструються викладачем у навчальному журналі. Кожне пропущене заняття має бути відпрацьоване, що передбачає відпрацювання лекційних та практичних занять методом підготовки реферативної роботи на тему, яка узгоджується з викладачем відповідно до тематики пропущених занять. У разі наявності невідпрацьованих пропусків занять аспірант не допускається до складання поточного та підсумкового контролю.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти. Здобувачі мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки, а саме:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;

- надання згоди на перевірку письмових робіт здобувачів на антиплагіат за допомогою відповідного програмного забезпечення.

У випадку надзвичайних ситуацій (епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т.д. здобувачі повинні дотримуватися правил поведінки, які встановлені відповідними інструкціями в ситуаціях, що наступили.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Цивілізаційний вибір України: парадигма осмислення і стратегія дії : національна доповідь / ред. кол.: С. І. Пирожков, О. М. Майборода, Ю. Ж. Шайгородський та ін. ; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К. : НАН України, 2016. – 284 с.
2. Пирожков, С. І., and Н. В. Хамітов. "Цивілізаційний вибір України в глобалізованому світі." *Дзеркало тижня* 28 . - 2016. – С. 13.
3. Фомішина, В. М. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів / В. М.Фомішина // Глобальна економіка: навч.посібник / А. В.Рибчук, В. М.Левківський, П. В.Скотний та ін.; за наук. ред. Рибчук А. В. – Дрогобич: Ред.-вид.відділ Дрогобицького держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка, 2016. – Тема 5.– С.120-151
4. Рижева, Н. О. "Цивілізаційні виклики і науково-світоглядні уявлення на початку XXI ст." *Colloquium-journal*. No. 13 (65). Голопристанський міськрайонний центр зайнятості, 2020.
5. Бурдяк В.І. Україна в сучасних глобалізаційних процесах: загрози і виклики національній державі / В. Бурдяк // Політична наука в Україні: стан і перспективи: матеріали всеукраїнської наукової конференції (Львів, 10-11 травня 2007 року) / укл. Поліщук М, Скочиляс Л., Угрин Л. - Львів: ЦПД, 2008. - С. 226 - 232. 149
6. Гальчинський А. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи. Методологічні аспекти : наук. вид. - К. : Либідь, 2006.-312 с.
7. Геоекономічні сценарії розвитку і Україна: монографія / [М.З. Згуровський, Ю.М. Пахомов, А.С. Філіпенко, В.Г. Андрійчук, І.К. Бистряков, В.С. Будкін та ін.]. - К. : Видавничий Центр «Академія», 2010. - 323 с.
8. Горський ВС. Україна на порозі планетарної цивілізації / В. Горський // Практична філософія. - 2001. - № 2 (3). - С. 214 -220.
9. Кочетов З.Г Геоекономика. Освоение мирового зкономического пространства: учебник для вузов. - М.: Норма, 2006. - 528 с.
10. Філіпенко А.С. Особливості дослідження глобальних трансформацій // Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право): наук. журн. - К. : НАУ, 2012. - №1. - С. 273 -276.
11. Savelyev, M. Y., et al. "Differences in the Economic Development of Civilizations from the Middle of the Twentieth Century." Proceeding of the International Science and Technology Conference" FarEastCon 2020". Springer, Singapore, 2021.

Допоміжна

1. Коппель О.А. Україна в контексті світових цивілізацій / О.А. Коппель //Актуальні проблеми міжнародних відносин. -2002. - Вип. 32. Ч. 1. - К. : КНУ ім.Т.Шевченка, 2002. - С.18 -23.
2. Михальченко М. Українська регіональна цивілізація / М. Михальченко // Політичний менеджмент: Український науковий журнал. - 2003. - № 1. - С. 19-28.
3. Новакова ОВ Модернізація українського суспільства у контексті глобальних загальноцивілізаційних змін / О.В. Новакова // Грані. - 2001. - №3 (17). - С. 37 – 44

- надання згоди на перевірку письмових робіт здобувачів на антиплагіат за допомогою відповідного програмного забезпечення.

У випадку надзвичайних ситуацій (епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т.д. здобувачі повинні дотримуватися правил поведінки, які встановлені відповідними інструкціями в ситуаціях, що наступили.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Цивілізаційний вибір України: парадигма осмислення і стратегія дії : національна доповідь / ред. кол.: С. І. Пирожков, О. М. Майборода, Ю. Ж. Шайгородський та ін. ; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К. : НАН України, 2016. – 284 с.
2. Пирожков, С. І., and Н. В. Хамітов. "Цивілізаційний вибір України в глобалізованому світі." *Дзеркало тижня* 28 . - 2016. – С. 13.
3. Фомішина, В. М. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів / В. М.Фомішина // Глобальна економіка: навч.посібник / А. В.Рибчук, В. М.Левківський, П. В.Скотний та ін.; за наук. ред. Рибчук А. В. – Дрогобич: Ред.-вид.відділ Дрогобицького держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка, 2016. – Тема 5.– С.120-151
4. Рижева, Н. О. "Цивілізаційні виклики і науково-світоглядні уявлення на початку XXI ст." *Colloquium-journal*. No. 13 (65). Голопристанський міськрайонний центр зайнятості, 2020.
5. Бурдяк В.І. Україна в сучасних глобалізаційних процесах: загрози і виклики національній державі / В. Бурдяк // Політична наука в Україні: стан і перспективи: матеріали всеукраїнської наукової конференції (Львів, 10-11 травня 2007 року) / укл. Поліщук М, Скочиляс Л., Угрин Л. - Львів: ЦПД, 2008. - С. 226 - 232. 149
6. Гальчинський А. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи. Методологічні аспекти : наук. вид. - К. : Либідь, 2006.-312 с.
7. Геоекономічні сценарії розвитку і Україна: монографія / [М.З. Згуровський, Ю.М. Пахомов, А.С. Філіпенко, В.Г. Андрійчук, І.К. Бистряков, В.С. Будкін та ін.]. - К. : Видавничий Центр «Академія», 2010. - 323 с.
8. Горський ВС. Україна на порозі планетарної цивілізації / В. Горський // Практична філософія. - 2001. - № 2 (3). - С. 214 -220.
9. Кочетов З.Г Геоекономика. Освоение мирового зкономического пространства: учебник для вузов. - М.: Норма, 2006. - 528 с.
10. Філіпенко А.С. Особливості дослідження глобальних трансформацій // Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право): наук. журн. - К. : НАУ, 2012. - №1. - С. 273 -276.
11. Savelyev, M. Y., et al. "Differences in the Economic Development of Civilizations from the Middle of the Twentieth Century." Proceeding of the International Science and Technology Conference" FarEastCon 2020". Springer, Singapore, 2021.

Допоміжна

1. Коппель О.А. Україна в контексті світових цивілізацій / О.А. Коппель //Актуальні проблеми міжнародних відносин. -2002. - Вип. 32. Ч. 1. - К. : КНУ ім.Т.Шевченка, 2002. - С.18 -23.
2. Михальченко М. Українська регіональна цивілізація / М. Михальченко // Політичний менеджмент: Український науковий журнал. - 2003. - № 1. - С. 19-28.
3. Новакова ОВ Модернізація українського суспільства у контексті глобальних загальноцивілізаційних змін / О.В. Новакова // Грані. - 2001. - №3 (17). - С. 37 – 44

4. Хантингтон С. Столкновениецивилизации / Хантингтон С; [пер. с англійсеого Ю. Новикова и Т. Велимеева]. - М. : АСТ, 2003. - 603 с.
5. .Чала В.С., Ротко А.О. Вплив економічної глобалізації на експортний потенціал агропромислового комплексу України// Економічний простір: Збірник наукових праць. – №163.– Дніпро: ПДАБА, 2020.- С.67-73
6. .Чала В. С., Хлівецька М. О. Сучасні глобалізаційні моделі країн центральної та східної Європи// Економічний простір: збірник наукових праць. – Дніпро, ПДАБА. - №147– 2019. – С.76-89

13. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Національна доповідь: Цивілізаційний вибір України: парадигма осмислення і стратегія дії - Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/images/nauk-mon/Cuvilizaciynuy _vubir_Ukrainu.pdf.
2. Пирожков С. І. Цивілізаційний вибір України//Український географічний журнал.-2017.- №1.-С.3-7. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/UGJ_2017_1_3
3. Гах, Олег Васильович, and Руслан Іванович Делятинський. *Цивілізаційний вибір України: виклики та відповіді сучасного періоду*. Diss. Івано-Франківськ: ІФННІМ ТНЕУ, 2018. Режим доступу: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/33815/1/65.pdf

Розробники _____ (Вероніка ЧАЛА)
(підпис)

_____ (Юлія ОРЛОВСЬКА)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (Юлія ОРЛОВСЬКА)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки та публічного управління і адміністрування

Протокол №1 від 30 серпня 2021 року